

Tidsskriftet
DEN NORSKE LEGEFORENING

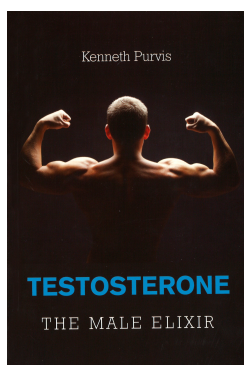
Populærvitenskapelig om testosteron

ANMELDELSER

KÅRE I. BIRKELAND

Professor, Det medisinske fakultet
Universitetet i Oslo

Kenneth Purvis

Testosterone

The male elixir. 436 s, ill. Oslo: Andrologisk senter, 2016. Pris NOK 379

ISBN 978-82-303-3199-6

Testosterone. The male elixir oppsummerer forfatterens kunnskaper og lange erfaring fra klinisk praksis og andrologirelatert forskning. Den teksttunge boken er på engelsk, men er ganske lettlest, velskrevet og tilpasset dem som liker populærvitenskapelig form. Den er også rikt illustrert, med til dels morsomme fotografier, illustrasjoner og diagrammer.

Boken inneholder 25 kapitler i tillegg til en prolog, en epilog og et stikkordsregister, men ingen referanser eller forslag til videre lesing. Alle kapitteloverskriftene har testosteron i tittelen og omhandler alt fra historikk, basal biokjemi og fysiologi til epidemiologi og behandling. Det er blant annet egne kapitler om søvn, muskler og ben, hud og hår, prostata og hjerte. Flere kapitler omhandler hjernen, bla. personlighet og atferd, konkurranse og aggresjon, sanser og seksualitet.

For meg er det underlig at en fagmann som påberoper seg å ha to ph.d.-grader og mer enn 200 publiserte vitenskapelige artikler ikke har en referanseliste og aldri viser til en konkret vitenskapelig publikasjon. Her blandes myter, kasuistikker fra egen praksis og forskningslitteratur på en uoversiktlig måte. Jeg kan forstå at han ønsker å nå et bredt publikum snarere enn å forstyrre leseren med mange referanser og fotnoter, men i det minste kunne han angitt en del kjernelitteratur etter hvert kapittel. Fremstillingsmåten er for meg lite tillitvekkende. Leseren blir prisgitt forfatterens synspunkter og subjektive

utvalg. Det er lite plass til kritiske kommentarer og motforestillinger, særlig når det kommer til behandling. Det er rikelig med siteringer av observasjonelle studier, til dels med svært små utvalg. Jeg savner for eksempel referanser til randomiserte, kontrollerte behandlingsstudier med testosteron ved moderat subnormale serumnivåer som både viser marginale effekter og reiser viktige spørsmål bla om kardiovaskulær sikkerhet. Jeg savner også en balansert etisk refleksjon om testosteronsubstitusjon ved «aldersbetinget hypogonadisme».

Det er krevende å skrive en bok som skal favne så forskjellige målgrupper som forfatteren sikter mot, og jeg er usikker på hvem jeg skulle anbefale boken til. For allmennleger flest som trenger innføring i emnet og praktiske behandlingsråd og for spesialister som søker dybdekunnskap, finnes det bedre kilder lett tilgjengelig. Det er kanskje illustrerende at det i stikkordsregisteret er én enkelt henvisning til «diabetes» og én til «heart» mens det er 34 til «women». Så det er nok leg og lærd med spesifikk interesse for forfatterens populære tilnærming til sexologi og andrologi som først og fremst er målgruppen.

Publisert: 2. oktober 2017. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.17.0517
© Tidsskrift for Den norske legeforening 2020. Lastet ned fra tidsskriftet.no